HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לא שביחא שברות. אין דרך להשתכר מצע"י לפיכך גומר ויתפלל אבל בגלילה עצו להשתכר בפעודתן: **הכון לקראת אלהיך.** התנאה לפניו: **רמי פוזמקי.** נותן לנפילות מזמורים ברגליו ובלע"ז קאלנו"ס: **שדי גלימא.** מגליך אדרתו מעליו שלא ילאה בהשוב:

הכון לקראת אלהיך ישראל. [ט]רבא בר רב הונא [ב]רמי פוזמקי ומצלי אמר הכון לקראת וגו' רבא [ג]שדי גלימיה [ד]ופכר ידיה ומצלי אמר בעבדא קמיה מריה אמר רב אשי חזינא ליה לרב כהנא כי איכא צערא בעלמא שדי גלימיה ופכר ידיה ומצלי אמר כעבדא קמי מריה כי איכא שלמא [ה]לביש ומתכסי [ו]ומתעטף ומצלי אמר הכון לקראת אלהיך ישראל רבא חזייה לרב המנונא דקא מאריך בצלותיה אמר [ז]מניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה והוא סבר זמן תפלה לחוד וזמן תורה לחוד ר' ירמיה הוה יתיב קמיה דר' זירא והוו עסקי בשמעתא נגה לצלויי והוה קא מסרהב ר' ירמיה קרי עליה ר' זירא [ב]מסיר אזנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה מאימתי התחלת דין רב ירמיה ורבי יונה חד אמר משיתעטפו הדיינין וחד אמר משיפתחו בעלי דינים [ח]ולא פליגי הא דעסקי ואתו בדינא הא דלא עסקי ואתו בדינא רב אמי ורב אסי הוו יתבי וגרסי ביני עמודי וכל שעתא ושעתא הוו טפחי אעיברא דדשא ואמרי אי איכא דאית ליה דינא ליעול וליתי רב חסדא ורבה בר רב הונא הוו יתבי בדינא כולי יומא הוה קא חליש לבייהו תנא להו רב חייא בר רב מדפתי [ט]ויעמד העם על משה מן הבקר עד הערב וכי תעלה על דעתך שמשה יושב ודן כל היום כולו תורתו מתי נעשית אלא לומר לך [י]כל דיין שדן דין אמת לאמיתו אפילו שעה אחת מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית כתיב הכא ויעמד העם על משה מן הבקר עד הערב וכתיב התם [יא]ויהי ערב ויהי בקר יום אחד [יב]עד מתי יושבין בדין אמר רב ששת עד זמן סעודה אמר רב חמא מאי קרא דכתיב [יג]אי לך ארץ שמלכך נער ושריך בבקר יאכלו אשריך ארץ שמלכך בן חורים ושריך בעת יאכלו בגבורה ולא בשתי בגבורה של תורה ולא בשתיית של יין [יד]תנו רבנן שעה ראשונה מאכל לורדים שניה מאכל לסטים שלישית מאכל יורשין רביעית מאכל פועלים חמישית מאכל כל אדם איני והאמר רב פפא רביעית זמן סעודה לכל אדם אלא [טו]רביעית מאכל כל אדם חמישית מאכל פועלים ששית מאכל ת"ח מכאן ואילך כזורק [טז]אבן לחמת אמר אביי [יז]לא אמרן אלא דלא טעים מידי בצפרא אבל טעים מידי בצפרא לית לן בה אמר רב אדא בר אהבה מתפלל אדם תפלתו בבית המרחץ מיתיבי [יח]הנכנס לבית המרחץ [יט]מקום שב"א עומדין לבושין יש שם מקרא ותפלה ואין צריך לומר שאילת שלום ומניח תפילין ואין צריך לומר שאינו חולץ מקום שבני אדם עומדים [כ]ערומים ולבושין יש שם שאילת שלום ואין שם מקרא ותפלה ואינו חולץ תפילין ואינו מניח לכתחלה מקום שבני אדם עומדין ערומים אין שם שאילת שלום ואין צריך לומר מקרא ותפלה וחולץ תפילין ואין צריך לומר שאינו מניחן כי קאמר רב אדא בר אהבה במרחץ שאין בו אדם [כא]והא אמר רבי יוסי בר חנינא [כב]מרחץ שאמרו אע"פ שאין בו אדם בית הכסא שאמרו אע"פ שאין בו צואה אלא כי קאמר רב אדא [כג]בחדתי והא מבעיא בעא ליה רבינא [כד]הזמינו או אין זימון ולא איפשיטא ליה לאו הוא הדין למרחץ לא דילמא לבית הכסא מהו יש זימון

התם לא שביחא שברות. ומ"ת דכריס פ' בתרא לתענית (דף כו: ושם) למרינן שחרית ומוסף הכל יומא לא שביח שברות לא גזרינן מנחה ונעילה דשכיח שכרות מיישינן מלמא גם במנחה שכיח שכרות וי"ל דהתם לענין נפילת כפים לחפילו לא שתה אלא רביעית לסיור ליבש את כפיו:

טרחותא למיסר המיניה ועוד ליקו הכי ולימצי ומשני משום שנאמר הכון לקראת אלהיך ישראל. [כה]ומ"ש לשמוע קונים קמייתא מכלן [א]שלריך לשמוע מלניו כשמתפלל [ב]ובמחזור ויטרי מפרש לטעם דצינן לחזור אלא אלא יהא לבו רוחה את הטרוחה ודוקא להן אלא היה להם מכנסים לכך היו לריכים לחזור בשעת תפלה אבל לדידן שיש לנו מכנסים של מכנסים אין אנו לריכין לחזור: **רמי פוזמקי.** מכאן יש להוסיף שאין להתפלל יחף אלא בעו בנעל ויו"ל: **אי איבא דאית ליה דינא ליעול.** משמע דעדיף [ד]דין מתלמוד תורה והא דאמרי' בפ' בתרא דמ"ק (דף יז.) גבי הסוח לטרקיה וזיבורא ושכיב עיילוהו למערתא למסידי ולא קבלוהו למערתא דדייני וקבלוהו [ה]התם דדייני אינון מומחין שפעמים נוטין אחר השומעי: **דין אמת לאמיתו.** [ו]לאפוקי [ס"ז] דין מרומה [ח]: שמני

תורה אור השלם

1 לָכֵן כֹּה אֲעֲשֶׂה לָךְ יִשְׂרָאֵל עֵקֶב כִּי זֹאת אֲעֲשֶׂה לָּךְ הִכּוֹן לִקְרַאת אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל:
עמוס ד יב

2 מַסִּיר אָזְנוֹ מִשְּׁמֹעַ תּוֹרָה גַּם תְּפִלָּתוֹ תּוֹעֵבָה:
משלי כח ט

3 וַיְהִי מִמָּחֳרָת וַיֵּשֶׁב מֹשֶׁה לִשְׁפֹּט אֶת הָעָם וַיַּעֲמֹד הָעָם עַל מֹשֶׁה מִן הַבֹּקֶר עַד הָעָרֶב:
שמות יח יג

4 וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לָאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לָיְלָה וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד:
בראשית א ה

5 אַי לָךְ אֶרֶץ שִׁמְלֵכֵךְ נָעַר וְשָׂרַיִךְ בַּבֹּקֶר יֹאכֵלוּ: אַשְׁרַיִךְ אֶרֶץ שִׁמְלֵכֵךְ בֶּן חוֹרִים וְשָׂרַיִךְ בָּעֵת יֹאכֵלוּ בִּגְבוּרָה וְלֹא בְשָׁתְיָה:
קהלת י טז-יז

גליון הש"ס

גמ' לביש ומתכסי. עי' ברכות ג ע"ב: תום' ד"ה שריחותא וכו' ול"ח לשנויי קושיא קמייתא וכו'. וכעין זה פסחים עח ע"ב וכמו שכתב המהרש"א שם וכמוהו לה ע"ש תד"ה התם ליכו דתפקיד וזמזמים ז ע"ב תד"ה דכ"ש במלמות ד"ה ועוד כו' אלא אמר וכו' לאפוקי דין מרומה. עי' מגילה ט"ו ע"ב ע"ש תוד"ה הדן וכ"ב מ' ע"ב:

לעזי רש"י

קאלצו"ס [קלצונ"ש]. גרב, נעל קל.
מרצי"ר [טרינצי"ר]. לשלב אצבעות.
קנילי"ש [קנינילי"ש]. שם פרטי.

מוסף רש"י

חיי שעה. עולם הזה (תענית כא.). בגבורה של תורה. שעוסקין בגבורת התכמה וסביעה (קהלת י יז). מאכל לודים. לודים ולסטים דעבדנים הן אלא שהלסטים נוגעין כל הלילה וישנים בשעת רמשות ומוכלין בשעת (פסחים יב:). מאכל יורשים. לאו משום דאלא טוחל ולא עמלו בו (שם). לבית המרחץ. בית שעשוי לחמון בו, וג' כתים הן זה לפניס מזה, פנימי לחמיפה, מיכון שעומדים שם מלובשין, ביניי שפושטין שם בגדיהן (רשב"ם ב"ב נח:).

מוסף תוספות

א. שמעינן דאפילו מי שלובש מכנסים שאין לבו רואה את הערוה. מי"ל [ועי' מהרש"ל והוא דלא כמחזור ויטרי שמביא ר"ב. ב. [ר]אסור להתפלל בלא חגורה משום הכון. מי' מ"כ]. ג. ומיהו מצוה לאזור משום הכון לקראת אלהיך ישראל. תוס' ד"ה. ד. טפי לדון. תוס' ד"ה. ה. אלמא עדיפי חסידי מדייני. י"ל. תוס' ד"ה. ו. אבל דיין מרומה עדיף טפי מתלמוד תורה. תוס' ד"ה. ז. נראה דמשום הכי נקט אמת. תוס' מגילה טו: ח. כדאמרינן בשבועות מנין לדיין שיודע בדין שהוא מרומה ועדים מעידים עליו שלא יאמר אחתכנו ויהא קולר תלוי בצואר עדים תלמוד לומר מדבר שקר תרחק. תוס' ד"ה.

רבינו חננאל

ומאימתי התחלת דין, אי הוו עסקי בדינא אחרינא משיפתחו בעלי הדין טענותיהן, ואי לא משיתעטפו הדיינין. עד מתי יושבין בדין עד זמן סעודה. ואסיקנא ארבע זמן סעודה לכל היא. כל דיין שדן דין אמת לאמתו אפילו שעה אחת מעלה עליו הכתוב כאילו סייע במעשה בראשית. מ"ט במעשה בראשית כתיב ויהי ערב ויהי בוקר, והכא כתיב ויעמוד העם על משה מן הבוקר עד הערב. **פיסקא עד שיתפלל.** אריב"ל כיון שהגיע זמן תפלת המנחה

נז א טוס"ע ס"ח סי' קלד סעיף ב:
נח ב מיי' פ"ה מהל' תפלה הלכה ה סמג עשין יט טוש"ע או סעיף ס:
נט ג מיי' שם טוש"ע שם סעיף ו:
ס ד מיי' שם הלכה ד סמג שם טוש"ע ס"ח סי' לה סעיף ג:
סא ה מיי' שם ופ"ג מהל' ס"ת הלכה ז ופ"י מהלכות תפלה הל' ו סמג עשין לג טוש"ע ס"ח סי' לנ סעיף ג:
סב ו מיי' פ"ג מהלכות סנהדרין הלכה ז ופ"י מהלכות תפלה הל' ו סמג עשין לג טוש"ע ס"ח סי' לנ סעיף ג:
סג ז מיי' פ"ג מהל' סנהדרין הל' ו סמג עשין לג טוש"ע ס"ח סי' ה סעיף ג:
סד ח ט י מיי' פ"ג מהל' ק"ש הלכה ג טוש"ע ס"ח סי' קמ ושי' פד):
סה י [מיי' שם הל' ג טוש"ע ס"ח סימן פג סעיף ב]:
סו כ מיי' פ"ג מהל' ק"ש הלכה ג טוש"ע ס"ח סי' פד ושי' מה סעי' ג [מיי' פ"ג דברכות ה' כ. וכן בגמ"ש כאן ושם סי' נז]:

מראי מקומות

ג) ירו' רפה, ב) [נקמן נג: בילה טו: תענית כא.], ג) סנהדרין ז. מגילה טו:, ד) פסחים יב: ע"ש, ה) [כגון ממש יין שהוא מסך ושולך לתוכו אפן שיתפלא וסה לא מעלה ולא מוריד ושוא היה שימלאהו יין ב"ה והביאו התוס' ס' קנו סק"ג], ו) תוספתא ברכות פ"ב (לקמן קו. ע"ז מד: זבחים קב: קידושין נב.), ז) מס' ד"ש פ"י ע"ש ופ"ע, ח) ברכות כו: ע"ש, ט) שם נדריס ז.], י) [ער ברכות כמ:], יא) [ער ב"ב דף מ ע"ב],